Ut statutorum Cistercii ordinis brevius inveniant qui constitutiones
exoptant diffiniciones ipsius ordinis capituli generalis ab anno
domini M° CCC° XVI° quo diffinicionum libellus communis
compilatus usque ad annum quinquagesimum sub eisdem titulis quos
continetur in eodem, paucis necessario additis titulis et aliquibus
augmentatis, aliis vero ex causa omissis reseratis superfluis
collocate sunt in scriptis recollecte. ¶ Cum tamen quod plures
rubrice in prima libelli distinctione contineantur quibus similes
in aliquibus subsequentur propter reverenciam eorum que continentur dicta dis=
tinctio Carte karitatis videlicet et Clementine remanet
intacta. Nec sub statutis capituli comprehendendo sed tamen
incorporatam aliqualem faciendo decisam consulimus ut
legentibus fastidium tollatur. Distinctio secunda [illegible] capitulum primum

Ut in omnibus monasteriis ordinis legantur inscripta privilegiorum

Omnibus abbatibus ordinis precipitur quatenus privilegia ordinis ·2·
communia habeant et transcribi faciant et legantur anno quolibet in Cap. I
capitulis ordinis cum libello diffinicionum anni xvi et penitus
sub penis in eodem libello contentis. ¶ Abbates vero qui
predicta privilegia habere neglexerint ut transcribi faciant statim
ipsum ingredi non presumant donec habuerint ipsa privilegia ut
est dictum.

Ut omnes per certum abbates ad tuicionem privilegiorum intendant

Abbatibus officialibus ceterisque personis ordinis universis Cap. II
districte inhibetur ne dyocesanos aut alios qui super loca
ordinis procuraciones seu visitaciones asserunt se habere presu=
mant quoquomodo recipere contra formam privilegiorum ordinis et te=
norem. Ymmo si per dictos dyocesanos moniti fuerint
super hec vel in aliquo molestati ad sedem apostolicam provo=
cent et appellent. ¶ Quicumque vero contra formam predictam
quoscumque predictorum recipere seu admittere presumpserit in futuris
tribus diebus uno eorum in pane et aqua penitenciam sustineat

leuis culpe. Abbates uero super hoc veniam petant in capitulo
generali ad ipsius arbitrium severitate debita puniendi

De modo et forma defendendi ordinis libertates

Statuitur et ordinatur quod tres primi
principales qui de contributione imponenda pro libertatibus ordinis
m ca. 3. defendendis competenter fuerint requisiti si negligentes
extiterint in executione capituli generalis suspensionem ab ingressu
ecclesie se noverint meruisse. Qui vero impositam per hanc contribu
tionem statutis terminis non solvunt tum tamen debito modo
hiis fuerit intimatum sint excommunicati ipso facto. Et recep
tores de receptis fideliter computare sub pena superius
nominata et recepta restituere illis pro quibus fit contribu
tio teneantur. Declaratur quoque quod talium particularium
contributionum impositiones fiant proportionabiliter et non
equaliter secundum impositionem in generalibus contributionibus assuetam.
Et quando tres primi non possunt propter impedimentum aliquod commode congregari
conceditur quod duo ex eis tertio se legitime excusante pro-
cedere valeant ut predictum. Abbatibus ordinis committitur pre-
cipitur ut non presumant contributionem pro libertatibus ordinis
defendendis fieri postulare in suum subsidium aut leva
men. nec se sperent aliqualiter obtinere nisi litteras super
hoc monendas contra quascumque personas cum propriis abbatis vel
commissariorum suorum sanioris partis conventus sui et aliorum
priorum consilio maturo et digesto duxerint inchoandas
duraturas excepta appellatione et spectantibus ad eandem

Distinctio tertia huius voluminis capitulum de incorporandis

x .3. ## De abbatiis et ecclesiis fundandis et ordini nostro

P[illegible] ordinis militie ihesu christi que ordo per regem
portugalie fundatus extitit et per summum pontificem
confirmatus et nostro ordini incorporatus ad abbatem de
alcobacia pertinet totaliter tamquam patrem abbatem ordinis

misericordia · membris ordinis secularibus   Dist° 4 capitulum viii huius

De baptismo et aliis sacris in monasteriis non ministrandis et reservatis

Nulli de ordine nostro liceat clericis vel secularibus personis absque parochialis presbiteri licentia spirituali sacramenta ecclesiastica ministrare seu etiam matrimonia celebrare sub excommunicationis sententia late canonis cuius absolutio est sedi dumtaxat apostolice reservata prout in constitutione Clementina felicis recordationis Clementis pape V in concilio Viennensi edita plenius continetur. Illos tamen inhibitione excludimus qui familiaribus vel pauperibus in hospitalibus degentibus sacramenta ecclesiastica possumus ministrare iuxta tenorem privilegiorum ordinis super hoc a sede apostolica indultorum. Monachi regionis Ytalie ad prioratus plebanias et capellas spectantes iure patronatus ad monasteria ordinis de voluntate et decreto episcoporum promoti, nisi in eisdem licitis [?] et officialibus certi abbatibus suis obediunt, nullam vocem in capitulo vel alibi habeant, nec de agendis aliqualiter se intromittant, nec moram in monasteriis facere presumant nisi prudenter eis de eorum [?] nisi prout transeuntibus hospitibus consuevit communiter ministrari.

De mediocritate in cantu · Distinctio quinta huius quatuor capitula   .4.

Statuit quod antiqua forma cantandi a beato patre nostro Bernardo edita sincopacionibus et equitis [?] in cantu ordinis interdictis simpliciter cum talia magis dissolutionem quam devotionem sapiant firmiter teneatur. Contrarium   Ca. 1.
facientes ad presidentis arbitrium puniantur. Abbates et abbatisse hoc statutum faciant inviolabiliter observari. Monialibus ordinis universis prohibetur ne varias et nobiles sollempnitates contra mores et formam ordinis decretas facere vel celebrare quoquomodo audeant vel presumant. Et si que in hoc inventae fuerint culpabiles eisdem regularis [?] habitus auferatur nisi specialis licentia super hiis fuerit optenta.

De commemoratione beate Marie et eius officio   Ca. 2.

Commemoratio beate Marie

fiat et dicatur antiphona. Apostolis scilicet versiculus Ecce ancilla domini. Collecta
Letifica et adiuva nos et cetera. Post horas canonicas dicendis
ab omnibus ex choro per ordinem universum. Item statuit ut post
horas consuetas post gloriosissimus dicatur antiphona Missus est Gabriel
versiculus Ave Maria. Collecta Omnipotens sempiterne deus qui gloriosissime virginis
et post collectam dicatur Dulce nomen domini et cetera. Post octavam puri
ficacionis beate Marie dicatur ad laudes antiphona Cum inducerent. Et
ad Magnificat antiphona Hodie beata virgo. Et sabbato post purificacionem
beate Marie infra octavam dicatur officium Suscepimus deus
cum collecta. Post Salve regina antiphona decantata
cum grossa campana signo pulsatur per ordinem universum et
quilibet in hora virginis gloriose ter flexis genibus Ave Maria
dicere teneatur ut consequatur indulgenciam a summo ponti
fice cunctis fidelibus indultam ad salutis commodum asse
quatur. Item statuit quod decetero paschali tempore loco antiphone
Beata dei genitrix et Sancta Maria succurre miseris. Regina
celi letare ab omnibus decantetur ad vesperas diebus ferialibus
et non ferialibus. Missam vero eiusdem post missam de
conventu diebus sabbatorum per totam quadragesimam cele
bretur. nisi fuerit festum novem lectionum. in singulis domibus or
dinis universi. De missa et collectis pro pace

Cap. 3. Collecta Deus a quo sancta
dicatur ab omnibus et singulis sacerdotibus cum divina ipsos contigerit
celebrare. Et missa pro pace in singulis domibus semel in
ebdomada celebretur. De diversis festis et miraculis et credo in deum

Cap. 4. Ordinatur quod fiat festum de Corpore Christi cum sermone
in capitulo. duabus missis et propria hystoria. feria quinta post
octavas penthecostes. Et eadem die conversi omnino laboribus ce
ssent. Et officium de Corpore Christi per capitulum ordinatum et ceteris
alijs officijs conformiter decantetur per ordinem universum
In monasterijs autem in quibus processionem facere voluerint

ipsa die in egressu ecclesie et in prima statione dicatur R. [illegible]
Dixit nobis dominus cum versu Dixit Moyses. In secunda statione
R. Verbum caro cum versu In principio. In tertia statione R. Mel-
chisedech. Et in introitu ecclesie incipiat abbas Iniuit
quos ut diuersas cantet. ¶ Festum beati Bernardi gloriosissimi
patris nostri sollempniter per totum ordinem celebretur et die festo ipsius
conuersi minime laborabunt. Et fiant octaue dicti beati Bernardi
cum missa lectionibus responsoriis et aliis sicut in die preterquam quod
ordinem diminuitur. Et quotiens feria tertia cuiuslibet ebdomade
proprio seruicio seu propria missa caruerit. Ipso die celebretur missa
de beato Bernardo in conuentu in singulis domibus ordinis uni-
uersis. ¶ Sollempnitas beati Malachie episcopi et confessoris cum duabus
missis et Magnificat in uesperis ob meritorum suorum excellenciam celebretur
per ordinem uniuersum. ¶ Festum beati Yuonis presbiteri et confessoris .xix. die
maii per ordinem uniuersum cum .xii. lectionibus et missa una. [illegible]
beati Turonis cum duabus missis et historia propria sollempniter
celebretur. ¶ Statuitur quod de beato Thoma de Aquino .vii. die
mensis marcii fiat festum cum duodecim lectionibus sicut de beato Dominico
per ordinem uniuersum. Fiat commemoratio de sancto Hugone primo
abbate Cluniacensi tam in laudibus quam in uesperis .iii. kalendas maii
ant. Iste cognouit. Et collaudabitur in illa. Et prima missa de
ipso cantabitur die sancti Roberti sicut de sancto Antonio per ordinem
uniuersum. ¶ Miracula facta in locis ordinis per personas
eiusdem ordinis generali capitulo lucidentur et lucide referantur
et ibidem in scriptis publice redigantur. In omnibus festis
in quibus sermo fiet in capitulo Credo in unum in missa sollemp-
niter decantetur. ¶ Gloria beatorum confessorum Edmundi et
Malachie quorum reliquie et corpora apud nos sunt in honore
decentiori [illegible] ordinis post beatum [illegible] confessorem ponantur
et in libris cum corporibus dominorum sanctorum nostrorum conscribantur.
Statuitur et diffinitur quod quilibet pater abbas in filiabus suis

recivit z .iiio zz. ptatem hēat concedendi festa aliquor sco℞ celebrandi si
p conuentū fuit requisitus Et ut ꝯsiliis suis sup
missis et hystoriis nouis et ꝯronibz libe valeat dispensa
re supposita sufficienti assignacōe redditū et conuentū
vnanimi ꝯsilio et assensu. Aliis etiā ꝯsuetudinis ordinis diffi
nicionibz contentis nullatenus abrogatis. nec sup hiis decetero
.6. onerent impetitionibz capitulum gnale

De abbatibz remanentibz a capitlo gnali

Quicūqz ipse vel p aliū pcurare ꝯsūpsit fieri edictum
Ca. 1. p dnos tpales q abbes no veniant ad capitlm gnale vel q
contribucões ord no soluant ipso fco excōicatiōis sn̄ia se senciat
innodatos Inhibet ne aliqs abbas aliqd det ut pmittat
ut a capo gnali excuset Quicūqz ptali excusacōe aliqd quodcūqz
dedit seu pmiserit et similit qui recepit excōicatiōis pnt excō
cōicacōis incurrent sniaz ipso fco Volunt tn diffinitores
dci capti alicui vel aliquibz abbtibz libe ex causa licenciā
concedere de dcō capto remanendi Comittit visitatoribus quibuscūqz
ordis vniūsi ut in suis visitacōibz diligent inquirant
de abbtibz qui ad capitlm no venerūt tpe debito nec se
legitīe excusauint Precepit qz psonis ordinis vniūsi sub
hec requisitis in virtute sce obedie ut oms quos inuo
culpabiles scauerint visitatoribz denūciaent incorātis
qui tales culpabiles monebūt venire ad seqns tūc capitlm
gnale psonalit et pemptorie sub statuta ipha · pena
dupli expensar quas veniendo ad capitlm et redeundo
fecissent insuper alias ꝯpatse et etiā alia gruiori si eor ꝯt
mitas hr requirat In quo casu si sic moniti no apparant nec
se legitime excusauint depositionis sententiam poterunt
no īmerito formidare Dcā ad visitatores tenebūt sup
hiis capitlo informare qd qñ ut inspo casu opebit vel eis
occurret oportunitas dcō capto intimandi Qui visitatores

si premissa facere omiserint adimplere eis ad domos proprias venerint tribus diebus ieiunent in pane et aqua sine dispensacione quacumque. Alioquin suspensi maneant a divinis donec penitenciam egerint condignam. Receptores excusacionum abbatum remanencium a capitulo generali iuramenta exigant ab excusatoribus eorum veritatem causas remanencie sciant vel credeant salvo visitatorum asseveracione. Ita quod receptores causas ipsas studeant referre coram diffinitoribus qui de sufficiencia tractabunt et ex ordine iudicabunt. Receptores autem predicti de huiusmodi preceptis fideliter et efficaciter adimplendis in capitulo generali iuramenta ad sancta dei evangelia prestare teneantur.

De ingressu in Cistercium tempore generalis capituli et de equis conversis et armis non inducendis. ¶ De Cistercio capitulo generali et de diffinitoribus eligendis quere in Clementina capitulo 2°. Et de auctoritate ipsius capituli quere in carta karitatis capitulo 3°.

Districte inhibetur ne abbates, monachi, conversi seu familiares abbatum ad capitulum venientium in ingressu Cistercii arma et cultellos acuminatos deferant sed quamprimo si abbates vel monachi fuerint fecerint excommunicacionis sentenciam se noverint incurrisse. Familiares vero culpabiles perpetuo a servicio ordinis excludantur. Alter inferantur arma sua dimittant in Cistercio ante ingressum capituli generalis sub pena predicta. ¶ Et pena eorum abbatibus omnibus prohibetur ne monachum vel monachos, equos vel familiam ultra taxatum numerum per octo dies ante capitulum apud Cistercium inducat nisi de domini Cistercii vel locum eius tenentis licencia speciali. Durante vero capitulo abbates qui equum vel equos ultra taxatum numerum induxerint sine licencia speciali diffinitorum domino Cistercii personaliter assistente pro equitante quilibet florenum unum et pro quolibet equo duos grossos pro feno ante exitum capituli generalis receptoribus contribuere solvere teneantur. Qui nisi fecerint gradum altaris non ascendant quousque satisfecerint generali capitulo de predictis. Et talibus a recepta pecunia deliberacione expensarum super hiis

Capitulum 2

contrat. Monachi vero vt consisi per abbates non introducti caueam ad
uentus sui quorum cystis comprime teneant. Et si racionabiliter vie
ta non fuit de cystis turpiter expellant. recepta prius in capitulo
cystis coram omnibus disciplina. Ipse autem procurator cum exacta
diligentia si forte aliquis quos in ea co senio putauit sibi et
quantamcumque conscribi faciat nomina. adeo quod non inscripti arceri missibus
priuantur. Excipiuntur tamen quatuor primi abbates qui singulare
super hoc habent potestatem. Et abbas de Moriunaco cum vno mo
nacho. Et de Saugneyo cum vno monacho cum quo latitudine
sue generacionis est non inpunitate ab annis concessum. Ista gratia
uero poterunt libere magistri in theologica facultate

De moribus tempore capituli generalis seruandis

Cam. 3. Ordinatur quod tertia

prima die capituli in capitulo abbati cuilibet signum et quilibet abbas
dabit illud famulo suo qui deferet ad locum vbi auena libratur.
Qui signum illud non habuit nichil inde recipiabit. Famuli
vero ad auenam habendum accedant per ordinem secundum generaciones
ordinate

De litteris missis. legendis. impetrandis. recipiendis [et presentandis]

Cam. 4. De litteris capitulo generali missis que in tertio capitulo in clementinis
Nullus etiam in capitulo petitiones faciat seu litteras principum
vel aliorum quorumcumque eisdem capitulo audeat presentare qui in eis
scribat primitus nomen suum. Abbatibus ordinis vniuersis inhibemus
ne rotulos siue libellos per homines siue nuncios ignotos
traditos vel oblatos presumat admittere seu procedere contra
aliquem quouismodo occasione eorumdem. Nullus decreto con=
firmacione pensionum vel contractuum quorumcumque petat
nisi quod capitulum generale mittat principales litteras valeat exhibere

8
·1· De causis ordinis et debitis. De potestate iudicum
et modo procedendi. De collectariis generalis capituli
Et de commissionibus referendis

De iudicibz a ca° datis Qre in ale ca° q° Statuit
q in causis motis in ordine et mouendis int psonas eiusd
sine strepitu et figura iudicij pcedat et simplr et de plano
lites mordie terminet Nocensqz int prium abbem et filiu
discordiam oriri cotigit. psonis neutri pti suspectis cmittat
dca discordia auctoritate capli terminanda Necensitq in
exigentibz causis duo vl plures cmissarij fuint p gnale
caplm deputati vno eorum impedito vl se legitie excusante
alius seu alij valeat aliu sibi de csensu prium associare
collegam qui consimile in cmissione seu cmissionibz hbeat
ptatem In commissionibz aute ad inspiciendu et visitandu
seu exequendum aliquorum peticiones iuxa forma apostolica instita vno cmissariorum
capli p morte vl infirmitate seu causam legitimam vacare
nequeunte. alter cmissariorum de csensu abbm et couentuu
quos tangit negociu vnu abbem aliu valeat subrogare
qui consimilem hbeat in comissis ptate Nec alicui liceat abbes
ad dissuadendum a gnali ca° parte quousq tractatu solleps
ne fecit sb nota autentica iuxa forma apticam et capli
eidem ca° finitus studuerit pntare Quicq cmissarius
capli gnalis q anno cmissioz scripti vl que sup commissione sibi
fca fecerit renunciare distulerit iusto impedimento cessante
tribz diebz vno eorum in pane et aqua faciat leue culpam.
Quam si facere contempserit quousq ipam fecerit gradu altaris
ascendere no psumat Inhibetur psonis ordinis vniuersis ne
in visitacionibz. electionibz. correctionibz. punicionibz aut
ea tangentibz consilio et auxilio aduocatorum et psonarum
secularium vti audeant vl psumant Item si qn abbes
ordis dilacoz debitorum incurrerint ab aliquo dno grose
ad illa debita q debent psonis ordinis minime extendant
Qui secus fecerit excoicatus maneat sentencia apo fca Eedem
pene subiacant q iam impetrata cu gra vti psumeret

cotra psonas ordinis quocumque. Omnibus abbatibus et abbatissis qui
ca° gnali tenentur in quibuscumque annuis redditibus precipitur quod
sine defectu quocumque terminis assignatis et locis soluant decreto
id quod debent. Alioquin omnia dampna et interesse que quibus defen
sionis dein cas° incurrit soluere tenebuntur. Et si post terminum
quindenam soluere distulerint. abbas et abbatissa inhibeo culpa
biles magisterium sibi nouerint interdictum. Cellerarius vero
vel Bursarius. Cellaria vel bursaria ipso facto a suis offi
ciis auctoritate dicti capituli deponantur. nec aliquod officium possint
ebdomade sine licentia capituli incorrari. Inhibetur districtius ne aliqua
persona ordinis cuiuscumque sexus dignitatis uel status consistat
in praeposito ordine pro quacumque dono vel debito bona ordinis ar=
restari seu saisiri per se vel per alium quocumque exquisito colo
re faciat vel procuret per instantiam secularem seu potentiam
vel eis prestitum auxilium prebeant aut fauorem. Quicumque contrarium
fecerit excommunicationis sententiam incurrat ipso facto. Nec se inuicem trahant
ad secularia iudicia super actione quacumque in praeposito ordine
vel ca° gli. Qui aliud presumpserit si abbas fuerit suspensionis
alie vero persone excommunicationis incurrant sententiam ipso facto

De appellantibus et impetrantibus contra ordinis instituta.

Cam. 2 De contentionibus abbatum et fratrum que in carta karitatis ca° ...
Cum a sede apostolica cystierciensi ordini sit indultum ne per quemquam eum
in ordine contingenti extra ordinem quis audeat appellare
et per canones prohibetur ne a correctionibus regularibus quis
appellare. Ordinatur quod siquis [illegible] appellationis friuole
vel temere appellasse fuit sententialiter reputatus tamquam
excommunicatus ab omnibus euitetur. Et per eum a quo appellauit usque
ad initium capituli generalis carcerem mancipetur. Qui vero sic temere appellan
tibus dederit consilium auxilium vel fauorem per se vel per alium
publice vel priuatim eandem incurrat excommunicationis sententiam et penam

conspiratorum puniatur. Visitatores capituli abbatibus et iudicibus or-
dinis iniungit ut in suis correctionibus non excedant. Abbates qui
excesserint a suis superioribus graviter puniantur. Illi vero sic debito
in correctione excesserint caveant ad capitulum generale ubi si per excessum
correctionum ipsorum scandalum exortum fuit deponantur.

Statuit quod religiosa persona ordinis per se vel per alium litteras seu
minas a quibuscumque personis que non sunt de ordine nostro impetr-
averit vel impetrare procuraverit seu uti presumpserit impetratis
ne pro suis excessibus puniatur seu quod deponatur relaxatur vel quod ad
officia ordinis promoveatur. Ipso facto excommunicationis sententiam incurrat et
nichilominus si frater hoc iunctus fuit vel conversus numquam deinceps ad
aliquid ordinis officium admittatur sine speciali licentia capituli generalis.

Statuit quod contra rebelles et inobedientes in correctionibus
punitionibus in carceribus ablationibus librorum officiorum depositi-
onibus et emissionibus monachorum vel conversorum in monasteriis vel monasteri-
orum locis per triduum et ultra. Ex mandato absolutionem
seu inhibitionem abbatis qui non extiterint in ipsis monasteriis vel locis
quando ibi in dicta rebellione fuerint cessetur penitus ordinis
persone autem cum talibus participantes quovis modo seu dantes auxilium
consilium vel favorem excommunicentur in hiis scriptis et deprehense
ut conspiratores per omnia iudicentur puniende.

De casibus in quibus abbates possunt absolvere — Ca. 3m

Abbates possunt absolvere.
De licentia manuum iniectione in clericum secularem de privilegio
speciali. Abbates ordinis certos casus et articulos ad solvendum
et dispensandum possunt sibi si voluerint retinere et committere
super eisdem potestatem absolvendi quibus et quando sibi videbitur
expedire. Convenciones contractus sive ordinaciones quecumque
sine capitulo aut abbates nostri ordinis et corpora monachorum et co-
nversorum facta quomodolibet vel facienda contra ordinis instituta et in
posterum facienda nullius firmitatis robur obtineant

quousque fuerint per generale capitulum confirmata

De statutis domini pape et ordinis. De libello diffinitionum habendo et legendo

Cm. iii. q.

Abbatibus ordinis Cisterciensis iniungitur quatenus statuta seu ordinaciones domini Benedicti pape de confirmacione ordinis nostri habere procurent et ea observent et observari firmiter faciant sub penis in eisdem contentis. ¶ Abbatibus cellerariis bursariis sub pena deposicionis ab officiis precipitur quod dicta statuta celeriter et absque mora conscribi faciant et libello diffinitionum seu regule copulari. Cum per apostolica instituta prohibeatur quod silve nec cedue non vendantur et declaratur quod non per parvas pecias pro construendis domibus vel aliis fabricandis nec eciam aliter nisi cum sollempnitate in dictis statutis apostolicis instituta vendi possint absque penis puniendi incurrendi. Ordinaciones conventiones et contractus inter abbates et conventus super carnibus habendis certis temporibus elecosinis redditibus vestiarii qualitate et quantitate que ordinacionibus et statutis domini Benedicti pape expresse contradicunt super quibus tamen usum quod literas habere dicuntur revocantur penitus et annullantur in quibuscumque sint monasteriis observata. Quia contra apostolica instituta aliqui priores cellerarii et monachi alii extra dormitorium continue cameras apparatas habere in quibus carnes comedunt et ingrediant et invitant quos volunt ad esum carnium sine licencia abbatis licenciam dicentes sibi hoc licere de consuetudine approbata. Carnes quoque sibi postulant certis diebus vel temporibus ministrari.

¶ Iniungitur abbatibus ordinis Cisterciensis ut in hiis et aliis statuta apostolica faciant observari, transgressores per amocionem a suis officiis vel alias ut meruerint puniendo. Abbates ordinis qui contra apostolica instituta monachis et conversis porciones panis et vini in infirmitoribus et refectoribus cotidie describunt et assignant ultra penas in ipsis apostolicis statutis contentas

excommunicacionis incurrunt sentenciam ipso facto auctoritate capituli generalis. Item statuta de h° que i de. c. x°
capituli generalis postquam fuerint edita et in publico promulgata
ligant et a deo nisi in sequenti capitulo expresse revocata fuerint ce=
sentur eciam confirmata. Abbatibus prioribus subprioribus
ordinis precipitur ut libellum diffinitionum editum anno xvi° omnia
cum presencia habeant et observent. ac legi faciant omni ex=
cusacione semota pariter in dicto libello distinctione viii° et quadragesimo
et in fine dicti libelli in decreto quo plenius continetur et hoc fa=
ciant sub penis ibi contentis. Prioribus abbatibus et visitatoribus
ordinis universis iniungitur ut diffinitiones anni cuiuslibet genera-
les et speciales illis quos tangunt et pro quibus fuerint edite
per se vel per alium communicare studeant singuli gradatim intimar=
re sibi subditis ut premissum et in corpore capituli publice infra com=
petentem terminum circa annui ordinacionis corpus iniungantur
abbati si presens fuerit alioquin priori vel cantori ut corpus copiam
accipiant sibi pertinentem et observent. Alioquin tam
tradere quam recipere suis superioribus negligentes tribus diebus
uno eorum in pane et aqua faciant levem culpam. quod domini
fuerint vel diffinitiones operas habuerint gradum altaris ascendere
non presumant. Inhibetur omnibus abbatibus sub pena excommuni-
cacionis sentencie ut convocaciones abbatum facere. Item contra deinde vel
certas penas contra delinquentes imponere non presumant. talia
vero facientes seu fieri procurantes ultra dictam excommunicacionis sentenciam
cessos pro depositis habeant et pro predictos abbates pro depositis
maneant. De criminosis et detestibus Capitulum 4.

Criminosos qui publice egerunt penitencias prohibet ad consilia
in ordine evocari. Qui si forte inmiscuerint et contra=
dixerint aliis fame famosis. Cum ceterorum famiorum teneantur
consilium condicione talium non obstante. Et ne crimina no^d
maneant impunita. declaratur quod sectarios aut alterius re=
ligionis persone honeste admittantur in testimonium contra quos

personas ordinis si legitima aliud non obsistat

Ca^m. 6. Quicumque monachus carceri mancipatus De carceribus
de ipso carcere sine licentia exierit vel ipsum carcerem fregit
eo ipso ad quoscumque actus legitimos remoueatur absque dispensa-
tione capituli generalis.

De proprietariis. Lusoribus etc.

Ca^m. x. Statutis generalibus et aliis contra proprietarios in suo robore
durantibus statuitur quod cum singulis capitulis ordinis quibus sermo
nem habere contingit proprietarii ordinis nostri per abbates vel presidentes
excommunicati sollempniter nuncientur. ¶ Districtissime inhibetur quibus
ordinis nostri cuiuscumque status existunt ne cuiusque auctoritate
decreto vel decretis quibuscumque et quocumque seu qualicumque permissio
ne habitis in morte testamentum facere vel quolibet pro voluntate
ordinare. cum nullius nichil possint reclamare liberis sed
sint omnia superioribus suis si subditi sint vel suis conuentibus si
abbates vel abbatisse fuerint fideliter assignanda vel suis suc-
cessoribus conseruanda. Qui uero contra facere presumpserit tamquam
proprietarius et excommunicatus habeatur et fructu sine qualicumque com-
memoratione ecclesiastice careat sepulture. ¶ Ludos taxillorum et ludi
quecumque illiciti prohibemus personis ordinis nostri causa cupiditatis
vel lucri pecuniarii. Qui uero contra fecerit et super hoc conuictus
fuerit per annum integrum ultimus omnium habeatur et omni sexta feria eius
anni sit in pane et aqua. Et si nec sic fuerit emendatus ponetur
in [illegible] regulari. ¶ Inhibetur sub pena excommunicationis late sententie personis
ordinis nostri ne arte alchimie quoquomodo vti audeant vel
presumant. Qui vero persone ordinis aliquos vti cognouerint
denunciare suis superioribus teneantur sub pena predicta.

De diffamantibus superiores In p^a. viij. c. b.

Ca^m. 8. Nostris edita cum quibusdam adiunctis contra adeuntes principes
et potentes pro abbatum creatione visitatione et aliis ad monachos
ordinis et conuersos. abbates suos vel alios maxime circa

potentes personas et sublimes diffamantes scripto vel verbo conte=
dit hoc addendo quod clerici si sint convicti remanserint alias iudicibus
perpetuo carceri mancipentur Cam. 9.

De deprehensis in contagio carnis

Quicumque monachus vel conversus fuerit in continentie sue vitium publicatus
egerit penitentiam et ordinis sui gradum perdiderit nullum gradum alium asse-
quatur nec ad actus legitimos admittatur nisi dumtaxat de licentia
capituli generalis sed in eodem gradu permaneat numquam preterea exeat
in futuris. Qui in monasterio aliunde quam per portam egressus fuerit etiam
clara die tanquam deprehensus in carnis contagio puniatur .De. .8.

De forma visitationis modo visitandi et visitatoribus

De visitationibus faciendis quere in carta caritatis ca° ii. De visitatione
domus Cistercii et proclamationibus in ea faciendis. De visitationibus Cam. 1.
aliis et visitationibus. De potestate correctionibus et ordinationibus
eorum et correlatione visitationis quere in clementina ca° vi
et vii. ¶ In virtute sancte obedientie precipitur abbatibus filias vi=
sitantibus et eorum conventibus quatenus prioribus abbatibus et eorum commissa-
riis eundo et redeundo expensas moderatas iusto taxa=
tas libramine solvere non postponant consuetudine qualibet
non obstante. Quicumque visitatoribus ipsis vel eorum commissariis
expensas recusaverint solvere competentes qualitate pensata itineris et
qualitate persone si abbas fuerit sic recusans ab ingressu ecclesie
donec satisfecerit sit suspensus. Si vero non fuerit presens bursarius
et cellerarius negligentes a suis officiis depositi sint ipso facto nichilominus
illa vel alia executione donec fuerit ipsis visitatoribus satisfactum

De donis factis visitatoribus quere in clementina ca° vii

Precipitur non impune personis ordinis universis et singulis quod si Cam. 2.
visitatores illos quos sciverint aut probabiliter audierint
suspecta munera in suis visitationibus suscepisse seu aliud contra
debitum iustitie commisisse ipsos denuntiare capitulo generali procurent

ad eius arbitrium severitate debita puniendos. Capitulum quoque ut visitatores ad monasteria visitanda per generale capitulum deputati non valentes committant aliis vices suas vel conventus ad alia ordinis monasteria citare non presumant nisi conveniens ipsi ex causa legitima hoc requirant.

De abbatibus cedentibus, translatis et pensionibus dandis

Cam. 3.

Translaciones abbatum et abbatissarum in ordine non fiant nisi forte propter aliquam eminentem utilitatem de domini Cistercii et quatuor primorum licencia, ante salvo altius provisum cum ipso domino Cistercii aliter fuit ordinatum. Quod si aliter presumpserit tam transferens quam translatus ipso facto se esse depositos noverint auctoritate capituli generalis. Decedens autem aliquis ab abbate ad aliam abbatiam transferri et monachum alienum in alio monasterio promoveri contingit, omnia et singula bona que habuerit seu de abbatia et conventu una deferre in scriptis tenebuntur redigere et scriptum suo sigillo munire roborandum et abbati ad quem accedunt dimittere sigillatum. Quod si neglexerit facere eo ipso excommunicationis sententiam se noverint incurrisse. Diffiniciones alias editas de pensionibus concessis vel concedendis abbatibus sponte cedentibus volumus addere quod si tracto ad abbatie regimine eos contingit promoveri et inde postmodum cedere, huiusmodi pensio post cessionem non competat sed eadem gaudeat libertate sicut prius. Abbates qui cesserunt vel eciam abbatisse si suo abbati vel abbatisse inobedientes reperti fuerint per visitatorem secundum qualitatem temeritatis puniantur. Et si sit correctionis contempnunt sciant se per generale capitulum cum ad eius notitiam devenerit per subtractionem pensionum vel alia gravi animadversione plectendos. Hoc etiam committimus patribus abbatibus ut eorum contrariis exequendum quod si patres dictos inobedientes prestiterint eo solo dictum capitulum eos decernit privatos pensionibus et graciis sibi factis. Abbatibus autem sponte cedentibus et bene meritis concedi potest per patrem abbatem ut fuerit forte ut immediate ubique resideant post abbates. Ordina-

quod cui alicui aliqua pensio est concessa, in eam in qua vel aliam seu usus
alios quoscunque transferre presumpserit privetur perpetuo huiusmodi
pensione et ad utilitatem vn supradicta reducatur

De inquirendo statu monasteriorum in creacione, morte vel trans= lacione abbatum et destitucione personarum
Cam. 8

In nova creacione abbatum presidentes abbates vel eorum commissarii de statu
domus diligenter inquirant quid et quantum debeant seu habeat
in mobilibus et que eis debita debeantur premissaque omnia sub
sigillis suis abbatibus creatis assignent eaque omnia et sin
gula in papiro bursarie coram domus senioribus faciant ac
integritate conscribi. Item quociens abbatem ordinis eiusdem decedere
seu ad aliud monasterium ordinis transferri contingit prior claustralis
seu prior cum tribus vel quatuor senioribus et sanioribus domus de bonis
monasterii iocalibus pecunia et aliis quibuscumque plenum et fidele
inventorium facere studeant et successori abbati eadem quamtocius con=
signare. Quicumque vero aliquid preter se quevis retinere vel detra=
here presumpserit ipso facto excommunicacionis sentenciam se noverit incurrisse.
Cum vero tempore intercessionis quibus officiales vacantis monasterii de bonis
et redditibus eiusdem non obstante huiusmodi sentencia debeant monas=
terii necessaria facere et que viderint valuerint procurare. In=
monasteriis tam monachorum quam monialium in quibus facta est taxacio
personarum presidentes abbates vel eorum commissarii per abbatum seu abbatis
sarum aut conventuum negligenciam personarum numerum invenerint
minoratum eos ad complendum numerum per censuram ordinis studeant
compellere auctoritate capituli generalis si monasteriorum viderint suppetere facul
tates

De officialibus instituendis et iuramentis prestandis
Cam. 9

Omnibus et singulis abbatibus iniungitur quod officiales precipue
maiores decetero faciant et ordinent cum consilio seniorum suorum
monasteriorum servatis in aliis regularibus institutis. Ad abbates
tamen consilium nullus presumat accedere preter ipsum abbatem quamdiu non

vocamus non obstante consuetudine quibus contraria que reprobatur et
penitus adnullatur. Statuimus ut monachi quos abbas ad consilium
vocandum ad recessionem abbatis iurare teneantur quod secretum et
consilium tenebunt et illud nullatenus reuelabunt. Item officiales or-
dinis iurare teneantur quod nullum apponent repugnationis obstacu-
lum. nullum preparabunt defensionis presidium quominus ad amissionem
abbatum dimittant officia absque contradictione quacumque aliter
nullatenus valeat promoueri. Omnes nouicios quoque ordinis antequam ad professi-
onem recipiantur iurare teneantur quod statutum huiusmodi alias
huiusmodi propositum observabunt. Abbates vero qui officiales
instituunt vel nouicios ad professionem recipiunt non prestito ab
eis et eorum quolibet huiusmodi iuramento tam diu sint suspensi abbates
maneant donec exegerint iuramenta. Et officiales amo-
ueantur non iurantes. Acceptos autem absque iuramento
nouicios in basso choro teneant donec prestiterint iuramenta
Et hec districtio cum forma predicta omnibus singulis in capitulo
recitetur. Monachi vel conversi cum mittuntur ad messes vel
redditus suscipiendos et alia que domus negotia expendia
iurare solempniter teneantur quod domus substantiam custodient et
recuperabunt fideliter et alia iniuncta officia tam sollici-
te quam utiliter procurabunt. Qui vero iurare contempserint
per abbates quos incorrigibiles viderint omnino teneantur acqui-
rere et ad primam quam diu in contumacia vel inobedientia perseuera-
uerint propellantur et inclusi die qualibet recipiant disci-
plinam et si officiales fuerint deponantur. Abusus in
quibusdam monasteriis observatus quod certi monachi consiliarii a
conventibus eligantur quorum consilio abbates fere in omnibus regi debent
in temporibus et in ordinationibus et statutis assignatis quas abbas
debeat observare et discedere sine eorum beneplacito abbas =
dem extorto etiam reservando ad sancta dei euangelia iuramento
reprobatur. prohibentes quod talia acceptari vel acceptatio

servari sed iuxta abbatis arbitrium et patrem abbatem si fuerit opus
consilium monasteriorum negocia disponantur requisito tamen in quibus
fuerit requirendum consilio suorum conventuum seniorum. Quando vero
aliqui abbates suos presumpserit coartare tamquam conspiratores
per omnia puniantur. Conventus vero si secus voluerit vel unanimiter
abbatem suum compellere quousque tamdiu sustineant ante deo quisque
errorem suum recognoscens humiliter et desistens ab ipso mereatur
relaxacionem et graciam obtinere. Abbates autem ut melius predicta
exequantur extra monasterium in quavis grangia seu loco
moram continuam vel longinquam facere non presumant

De electionibus et qualitate eligendorum

De electione abbatis constitucionem quere — Capitulum 6
in clementinis capitulo primo. De electione aliorum abbatum quere in carta caritatis
capitulo primo et in ij libello. ¶ In vacantibus monasteriis ad nominationem
pastoris substitutorum nullatenus procedatur nisi presente abbate vel eius
commissario requisito primitus et presente. Electio aliter facta irrita
sit et inanis. Et eligentes iure eligendi tamen ac tunc quam
passive illa vice sint privati, provisione de persona ydonea
monasterio viduato penes patrem abbatem aut eius commissarium
remanente. Et hanc diffinitionem extenditur ad moniales ¶ Item
statuitur quod quocienscumque electionem in nostro ordine in discordia contin-
git celebrari ille qui a duobus partibus fuerit electus si persona
electa fuerit ydonea et electores ad eligendum habiles per patrem
abbatem vel per eum cui commisit vices suas in predictis. Electus in
predicto absque contradictione qualibet confirmetur ¶ Et quia
electio modo debito non procedit absque mutuo consensu eligen=
cium et electi inhibetur electionem confirmari donec electe persone ha=
beatur consensus. Et ad consenciendum electioni abbas electus terminum
decem dierum teneat ¶ In electionibus abbatum ordinis nostri
nulli patres abbates vel eorum commissarii eligentium impediant
libertatem sub pena deposicionis. Electio contra formam ordinis

a sanctis patribus observatam in ipsis electionibus presumat procedere
sed totaliter observare studeant. Continetur in Clementine In qua
mfte mras sollempnitates nostro ordini de speciali gratia remittitur
Consuetudine que in aliquibus monasteriis dicitur vsitata quod in electione
omnes sacerdotes vocem habeant penitus reprobata. ¶ Indulgetur
conventibus quatuor primarum abbaciarum quarum cum aliquam vel aliquas
quarum earum pastoribus vel pastore vacare contingit si electores
omnes concordes fuerint liceat eis libere similiter quemcumque abbatem in
linea aliarum generationum quarumcumque et de linea Cystercii diffinitione
qualibet super hoc in contrarium edita penitus non obstante. Generale
tamen intenditur quod provisionis gratia ad hoc aliquatenus non extendatur
¶ Omnibus abbatibus filias habentibus ab eis nimis remotas capitulum
vel abbatibus diffinitoribus licitum committant vices suas vel
in eisdem sive ab eis distantibus et remotis si easdem vacare
contigerit confirmare valeant seu etiam providere. Clementina
et statutis ordinis observatis

De episcopis ab ordine assumptis. Et de quatuor primis et de magistris in theologia abbatibus et non abbatibus

Ca. a. Inhibetur abbatibus omnibus ordinis ne episcopos de ordine assumptos in
suis monasteriis recipiant aut monachos suos per eos ordinari fa-
ciant. Domini de apostolica institutione canonica legitime eis constitutis
per patentes litteras capituli generalis sigillo sigillatas non obstan-
tibus quibuscumque litteris commendatoriis eisdem episcopis per quasdam personas
nostri ordinis concessis cuiuscumque status aut condicionis existat
aut talibus episcopis ab eisdem abbatibus monachus aliquis ad commorandum
cum aliqualiter concedatur. Illis autem quibus per sedem apostolicam gratiam
seu per electionem concordem canonicorum alicuius vacantis ecclesie
fuerit provisum vel providebitur in futuris de episcopatus officio non
intenditur per constitucionem presentem in aliquo derogari.
¶ Quatuor primi abbates ordinis in suis monasteriis cuilibet super-
venienti abbati cuiuscumque generationis sit cedere teneantur. ¶ Abbates

Magistri in theologia post quatuor abbates primos et abbates de Cistl-
ato et de Sauingniaco sedeant ubicumque. Et magistri et alii
abbates in monasteriis per que transierint benedictionem accipiant
super gradum. Conceditur saltem theologie magistris ut possint
abbate aliquo non vocato in monasteriis monialium visitationis officium
exercere. Abbatibus magistris in theologia inhibetur ne remaneat in stu-
dio post annum postquam adepti fuerint cathedram magistralem
nec cuiquam super hoc absque speciali mandato capituli liceat dispensare.

De sigillis et sigillatione

D. 9.

Precipitur quod fiat sigillum speciale pro sigillandis suffragiis
que conceduntur a capitulo generali. Diffinitiones vero capituli de contrasigillo Ca. 1.
domini Cistercii licite poterunt sigillari et que de contrasigillo fuerint
sigillate faciant plenam fidem. In omnibus sigillis conventuum
ymago beate virginis Marie imprimatur et sigilla ipsa de
cupro fabricentur. Sigillum conventus ab eisdem personis
custodiatur a quibus et modo simili dnas bndectus pr̄ in statutis
suis cetum naz benedictionum statuit custodiendam. Cum
in statutis pluribus sit preceptum quod in contractibus per abbates et conventus
faciendis cum sigillis abbatum et conventuum littera autentica
apponatur et nonnulli abbates remotarum regionum tabelliones
minime valeant reperire, quid de ordinatur quod in contractibus predictis
poterunt abbates universi ordinis si voluerint pro littera autentica
uti cuiuslibet sigillo abbatis nostri ordinis una cum suis
et conventus. Nec alicui liceat abbati ad dis-
cutiendum a generali capitulo petere quousque contractum sollempne fecerit
et super nota autentica eidem capitulo presentare studuerit presentare.
In nova creatione cuiuslibet abbatis sigillum predecessoris seu prede-
cessoris in presentia visitatoris novi abbatis et conventus
frangatur et abbas de novo creatus sigillum in quo nomen
suum proprium apponi faciat de novo fabricari procuret. Et
hec alia de sigillis abbatum et conventuum corporaliter custodia

ordinata ad sigilla abbatissarum et conventuum monialium nostri or-
dinis extendatur. ¶ Abbatisse autem ad tradendum suis conventibus sigil-
la per patres abbates compellantur per depositionem vel alias si in hoc fuerint
rebelles. Abbates qui litteras contributionum que eis imponuntur vel per quas mandatur
curant ad capitulum generale sigillare renuerint a superioribus suis
donec vel proprias litteras requisiti gradum altaris ascendere non presu-
mant. quousque litteras sigillaverint memoratas nisi causam et
ad quod ostendendam curaverint ad tunc sequens capitulum generale

De expensis abbatum superfluis

Cap. 2 Patribus abbatibus et eorum commissariis precipitur et committitur quatenus
personas ordinis in equorum vasorum argenteorum kisternorum ves-
tium aliorumque ornamentorum varietate et multitudine et in expensis
inrobiliter excedentes corrigant et puniant auctoritate capituli generalis

De contributionibus impositis et imponendis quere in libello distinctione vii capitulo primo

Cap. 3 Quoniam vero ex tarda contributione inordinate fieri contingit et suas
abbates summas sibi impositas receptoribus ordinandis in sequen-
ti capitulo apud Cistercium solvere tenebuntur nisi quas necessitates or-
dinis urgentes et ex certis causis diffinitores capituli alium solu-
tionis terminum et locum duxerint assignandum. Abbates vero statuto
tunc non solventes ipso facto excommunicationis vinculo se ligatos agnoscant.
¶ Monachus vero vel conversus qui ne contributiones ordinis statutis
terminis solvantur per se vel per alium clam vel palam impedire presumpserit
seu impediri procuraverit quemvis eadem excommunicationis sententia ipso facto se
innodatum noverit et tamquam conspirator per omnia puniendus. Si vero
abbates pro non solutis contributionibus excommunicationis sententiam per sex menses
sustinuerint animo indurato ex tunc per capitulum deponantur. Ita
tamen in executione huiusmodi quod ob hoc aliquis abbas reputetur depo-
situs quousque per superiorem abbatem vel eius commissarium depositus
fuerit nuntiatus. Patribus autem abbatibus et commissariis eorundem
in virtute sancte obedientie precipitur et committitur quatenus de eis solventibus

inquirant in suis visitacionibus diligenter qua conveniat veritatem et
quos reppererint non solvisse excommunicatos denunciare studeant
et depositos ut dictum est si eorum contumacia hoc requirit. Et ad
huiusmodi plenius exequenda tam patres abbates quam commissarii
corporalem efficaciter teneantur. Quod si facere scienter omiserint
cum ad domos proprias reversi fuerint tribus diebus ieiunent in pane
et aqua sine dispensatione qualicumque. Aliquin suspensi om=
maneant ab limine domus donec penitenciam peregerint iniunctam. Conven=
tus vero qui impedimentum prestiterint ne solvantur contribuciones suppo=
nuntur ecclesiastico interdicto quousque de predictis generali capitulo fuerit
satisfactum. ¶ Anno Christi et quatuor primis in generacione sua cuilibet
committitur quatenus quociens et quando eis videbitur expedire certos
et discretos commissarios ordinet qui ad expensas abbatum
non solventium totam plustrantes provinciam in singulis mo=
nasteriis ordinis studeant diligenter inquirere qui abbates non
solverint. Et quos reppererint non solvisse excommunicatos denunciet
vel depositos ut est dictum. ¶ Patres Christi et IIII primis cuilibet
in generacione sua committitur quatenus in remotioribus partibus seu provinciis
eius abbates deputent providos et discretos qui contribuciones
impositas et imposterum imponendas recipiant et ad expensas
ordinis mittant semper sequenti anno immediate capitulo generali.
Quod si deputati abbates dictas contribuciones recipere et mittere
dictum est fuerint negligentes excommunicatos sciant se noverint irretitos.
Abbates vero qui summas vel quotas sibi impositas solvere neglexerint
vel contempserint omnibus assignatis penas impositas et imponendas
ipso facto se noverint incurrisse. ¶ Patres abbates ordinis universi
summas contribucionum et quotas per eos impositas filiis suis
recolligere tenentur prioribus suis immediatis. Et debent generaliter
usque ad primum priorem generacionum suarum et presentacionem sin=
gulorum impositorum solutorum et non solutorum certitudo veraciter
habeatur. Et de hiis tenentur referre certo capitulo generali annuatim quod sint

corp(ori) studii de novo solutis contributionu(m) obligati et referat seu
rescribat ca(pitu)lo g(e)n(er)ali. In monasteriis in quibus abbates p(ro)pter guerras
vel p(ro)pter alias racionabiles causas q(ui) n(on) possunt tute vel commode re=
sidere, p(ri)ores, bursarii, cell(er)arii et alii redditu(u)m receptores si
contribuciones quotas suis monasteriis i(m)positas et i(m)ponendas
t(er)minis constitutis solvere neglexerint seu distulerint corpore p(ro) deposi-
tis habeant(ur) et inhabiles efficiant(ur) de cetero nisi de g(rat)ia ca(pitu)li
liceat speciali. Ceteri a(utem) officiales vel monachi qui impedimentu(m) presti=
terint clam vel palam penis co(n)venientibus involvant(ur). ¶ Quicu(m)q(ue)
p(ri)or abbas c(on)tra ge(n)e(r)al(ia) q(uae) premissa fu(er)int aliq(ui)d de contributionibus
filiis suis abbatibus i(m)positas receperit vel receperit in futuru(m) nisi
infra tunc sequens ca(pitu)l(u)m g(e)n(er)ale de sic receptis satisfecerit vel g(e)n(er)ali ca(pitu)lo
fidele(m) computationem reddiderit in sin(gul)a ex eo(rum) mandat(o) reposito
et mulctato(rum) in hoc deprehensus p(ro) deposito habeat(ur). ¶ Moniales
p(ro)pter inopiam absolvunt(ur) a solutione contributionu(m) quousq(ue) p(er) g(e)n(er)ale
ca(pitu)l(u)m aliud fuerit ordinatu(m). De priore

Ca(pitulu)m 3.

Statuit(ur) strictius inhibendo ne aliquis prioris fungens officio
aliud extra monasteriu(m) officiu(m) exequat(ur). Infra vero monasteria
cu(m) prioratu exceptis bursarie et portarie officiis si necesse
fuerit alia officia ^potuerit^ exercere. Habeant diffinicionem generale ca(pitu)l(u)m ad
prioriss(as) monialiu(m) nullatenus extendi. ¶ Conceditur priori Cystercii quod
est vel qui fuerit p(ro) tempore ut possit absque alio non vocato in monas-
teriis monialium visitationis officium exercere.

Ca(pitulu)m 4.

Monachi vel conversi ordinis. De infirmario
nostri in communibus infirmitoriis sibi invicem serviant et persone
seculares ab huiusmodi famulatu quantum fuerit possibile excludantur. Illi tamen qui propter intollerabilem infirmitatem sunt ab
aliis segregati servitores seculares habere poterunt ubi
abbati visum fuerit expedire. Servire vero nolentes in pane
et aqua per hebdomadam puniantur. De vestiario

Ca(pitulu)m 6.

Nulli nostri ordinis. Item quicumque

censeatur deferre liceat alterius coloris quam albi vel bruni quam
ut a statutis capitulis generalibus continetur. In calciamentis et in aliis circa se
positis et ponendis adeo composite et honeste se habeant
quod nil appareat quod possit offendere intuentes. Transgressores
a suis superioribus moneantur caritative ut desistant et
nisi destiterint elapso tempore monicionis sint inhabiles ad quecumque
officia donec peniteant et se retrahant a commissis. Et si fuerint
obstinati si monachi fuerint vel conversi de propriis monasteriis expellantur
Et si vero abbates omnibus excesserint per patres abbates corrigantur
vel citentur ad capitulum generale. Et hoc extendi ad moniales ordinis
volumus. **De provisoribus studiis et studentibus**

T[illegible] Pragensi metro-
poli regni Boemie ordinatur construi studium ordinis generale ad Ca^m. 1.
quod confluebant quamquam voluimus ut tum servetur statutum domini Bene-
dicti pape de studio parisiensi cui non intendit nullatenus +
derogari et remaneat idem studium sub regimine abbatis de
Aula Regia cum plenitudine ordinarie potestatis. Ordi-
natio studii sancti Bernardi parisius remaneat penes capitulum generale
Et quod idem existit et iiii primos in ordine vices sue a corp-
commissarius visitabit successive. Que visitatio fiet omni
anno circa festum beati Johannis. Et Cellerarius studii beati Bernardi per diffi-
nitores eligetur. Eidem autem Cellerario inhibetur ne contractum contra-
here ultra bursas scolarium audeat nisi de diffinitorum licentia
speciali. Statuitur etiam quod de recepte dicti studii tam de bonis
que de redditibus et iardinis quam etiam de elemosinis et legatis
ac obvencionibus quibuscumque devenerint ad manus Cellerarii dicti
loci et per ipsum recipiantur et expendantur prout ad utilitate
studii viderit expedire et de expensis secundum ordinacionem domini Benedicti
pape sibi hoc certam fideliter teneantur reddere racionem. Bur-
sam integram teneantur solvere scolares infra mensem a
festo beati Remigii vel adventus sui tempore computandi. Qui

vel in primis capitulis recipiant solvant immediate bursam alioquin
compotum solvere compellantur pro rata temporis quo in studio com
manserint et compotum nichilominus de bonis communibus ministretur. Si vero
aliquem de studio recedentem ante annum completum fiat aliqua
restitutio burse nisi de sui recessus causa legitima et ne
cessaria fecerit plenam fidem. Sed si quis ibidem decesserit
vel revocatus fuerit aut remissus abbas eiusdem si voluerit alium
mittat ad studium cui ministretur de bonis communitatis sicut et
aliis pro residuo dicte burse. Si vero aliquem tunc deveniendi de
dicta bursa defalcetur. Qui vero ad minus quantitatem bursam taxatam
imbursaverint nichil eisdem de bonis communitatis ministretur.
Et si scolares sine substantia post festum omnium sanctorum re=
manserint statim compotus se noverint incurrisse et nos sub
eadem pena quod magistrum provisorem et bachalarios de studio
compellantur. Eadem censura ad residentes prius dicte cessa
tione prefata extendatur. Et tales quod dicti sunt capiantur
et ad propria monasteria remittantur cum monasteriorum propriis
expensis in quibus pena debita puniantur. Ad gradum vero sacre
theologie non intelligunt predictis ordinationibus assignari. Sco=
lares vero qui se hora prandii sive cene [illegible] absentave
rint nichil de ipsis bonis communibus ministretur nisi de ipso studio [illegible]
tas fuerint apud horis. Abbatibus ordinis precipitur quod de cetero
tales scolares ad studium mittant qui mittere studeant qui sint con=
versationis honeste. ad studendum fervidi. et ydonei ad doctri
nam sacre salutaris capescendam. Ut autem dicti scolares
metu pene ad studendum fervencius animentur. refrenentur
a noxiis et a dissolutionibus arceantur. statuimus ut eiusmodi de
studio ob sue pravitatis demerita. in claustro teneantur in
artissima disciplina [illegible] deinceps [illegible] officiis absque
dispensatione capituli generalis. Item custodes et in primis [illegible]
in generali sua [illegible] quarum abbates qui scolares [illegible]

tes vel ociosos invenerit vel detectos invenerint ad proprium studium
possunt ad eorum revocationem compellere audita relatione sufficienti =
eorum contra tales. Si vero abbas predictus recepto super hoc mandato
a dicto magistro vel ab aliquo priorum qui ad quemlibet eorum pertinebunt
scolarem suum infra terminum revocare contempserit vel revocatum iterum
miserit premissa fecerint tamen eius burse per anno solvi quibus con=
suete imperatur generali magistri causa applicanda. Item insolencie disso=
luciones nove sollempnitates a singulis nationibus in serviciis
comessationibus ludis choreis instrumentis musicalibus et larvis
deambulans seculari habitu et huiusmodi similia districtissime inhiben-
tur fieri in studio antedicto et instancia talia observari a scolari=
bus studii antedicti. Quicumque contra aliquid vel aliqua premissorum
attemptaverit a dicto studio compellatur nec eidem de communi bursa
aliquid ministretur. ¶ Monachi ad studia transmittendi
in monasteriis suorum capitulis iurare tenebuntur quod decetero contra
communia ordinis libertates privilegia et approbatas consuetu-
dines et statuta aliquid clam vel palam per se vel per alium attemp-
tare impetrare seu etiam in aliquo contraire decetero non pre=
sumant. Qui si iurare noluerint non mittantur. ¶ Bachalarii
etiam in facultate theologie inceptis per generale capitulum ad presentationem suum
magistri domino cancellario quibus presentandi [illegible] iurare
tenebuntur requisiti sollempniter per provisorem in capitulo fratrum [illegible] parte
provisore ac omnibus scolaribus. Qui provisor sub pena excommunicationis
late sententie iuramentum huiusmodi exigere teneatur quod cum ad magisteri=
um pervenerint contra instituta ordinis privilegia et libertates aliquid
non attemptabunt per se vel per alium seu per alios nec attemptare
quotiens dolose colore quesito procurabunt seu pacientur
quo posse procurari impetrando contra instituta ordinis privilegia
et libertates [illegible] presumant vel etiam procurabunt per se vel per
alium clam vel palam infringere seu quomodolibet alias impugnare.
Qui si sic iurare noluerint privilegio gratie in domibus [illegible]

sibi facto neque sperent ab ordine graciam aliqualem quousque predictum
prestiterint iuramentum. Et hec diffinicio se extendat ad quecumque ordi-
nis studia et bachalarios in illis promovendos scilicet sub eadem pena
in capitulo suorum studiorum iurare tenebuntur. ¶ Provisores vero
dictorum studiorum cum magistri vel bachalarii iuramentum emittent
providebunt sibi de notariis publicis et ydoneis testibus et de
hiis procurant fieri publicum instrumentum. Quicumque vero ad gradus emi-
nencias apposicionis que non sunt de ordine nostro per promociones ad ma-
gisterium vel lecturas quaslibet impetrans vel impetratis uti
presumens inhabilis sit omnino ad illum gradum quem sic voluit habere
decreto abstinendum nisi ex dispensacione capituli generalis. Quicumque
per ordinem promotum per se vel per alium clam vel palam impedierit
vel impedire procuraverit eo ipso quod extunc se noverit excommunicationis
agnoscat ligatum. Et nichilominus si convictus fuerit tanquam invidiosus et am-
biciosus tradicione debita puniatur. Et dato quod tali casu
ambicioso promocionis gradum obtineat, assumat cathedram
magistralem ascendere quousque promotus ab ordine fuerit ex-
peditus. Cum quamplures monachi scolares ordinati ad lectu-
ram sentenciarum et biblie gravantur propria molestia si remaneant in
propriis studio continue usque ad tempus eis assignatum ad legendum
consulatur abbatibus eorundem ut eos revocent apud quod in aliis occu-
pent. Ut tamen illos ad studium remittere teneantur per terminum
antequam annus incipiat in quo lecturam fuerint accepturi. Si
vero aliqui scolares auditores sint in studio qui non sunt ad sentencias ordi-
nati committitur quod quandocumque placuerit abbatibus suis possunt eos de-
studio revocare. Prohibetur sub pena excommunicationis late sentencie ne quisquam
abbas vel monachus audiat vel legat iura canonica in quibuscumque
villis civitatibus sive castris. Abbas autem qui super hoc monacho
licenciam dederit excommunicacionis sentenciam incurrat ipso facto. ¶ Abbatibus etiam
universi ordinis inhibetur ne in studiis sollempnibus quacumque de
causa moram continuam vel longinquam facere audeat vel presu-

mat. Omnis a licencie concesse in generali (?) tam artibus. Et omnes precipue
abbates studeant ut ad gradum altiorem ecclesiasticum promoueri
valeant renouentur et tales decetero conferri licencie prohibentur.
Inhibetur ne aliquis scolaris in studio Parisiensi famulum seruientem
teneat vel scriptorem nisi proprio voluerit reimbursare. Qui secus fecerit
tribus diebus faciet leuem culpam et visitacionis tempore coram
visitatore in capitulo se recognoscere teneatur. Et nos (?) oppositorum facientes
contumaciter et prius [illegible] [illegible] de studio citantur pro
electione prouisoris et magistri actu regentes vocatis aliquibus
senioribus de studio irrefragabiliter excipitur. Licet presumat
aliquis abbas monachum proprium scolarem procuratorem constituere decetero
quominus cum huiusmodi procuratoris officium occasione posset ad
loca inhonesta ad ordinis scandalum declinare. Statuitur etiam
ut quocienscumque aliquis constituitur ad faciendum super prouisoris officium
prior et sacriste integraliter de communitate habeant bursam.
Quociens ob dicta officia committuntur duabus personis cuilibet corporis
burse tantum medietas ministretur. Inhibetur ne alicui
in studio Parisiensi venienti prouideatur de camera seu confugio nisi per prouiso-
rem dicti loci et tales in consilio auxilio et colloquio ab omnibus
caueantur qui secus fecerit a dicto studio expellatur. Nec eidem de com-
muni bursa aliquid ulterius ministretur. d. 10.

De hiis quibus licet ire vel mittere ad romanam cu-
Qui ad romanam curiam riam
cum debita licencia accesserint secunda die qua curiam intrauerint procuratori ordinis personaliter se presentent et causam sui aduentus in- Cam. i.
tegre et fideliter exponere teneantur. Et si cum debita licencia
non accesserint dictus procurator eos expellere teneatur. Et si recte
deuoluerint ipsos capi faciat tamquam ordinis fugitiuos. Inhibetur
abbatibus ordinis uniuersis ne pro negociis communibus per audienciam
curie Romane transeuntibus alium constituant procuratorem in dicta
curia residente quam procuratorem ordinis generalem constitutum

vel substitutos ab ipso nisi de ipsius procuratoris consilio et assensu
Quod si nos procuratorem alium constituerit presuppositum corpore pro anno quolibet
tres florenos auri procuratori ordinis memorato solvere tene-
antur. Abbates autem pro negociis specialibus procuratores et monachos
ad curiam transmittentes eosdem premitti iurare faciant solle-
mpniter quod infra triduum postquam ad curiam applicaverint se procuratoris
predicti conspectui si copiam ipsius habere poterunt presentabit. Abbates
vero qui aliter miserint absque mandato procuratoris in eodem maneant extra
stallum. Procuratores vero et monachi sic missi nisi se presenta-
verint ut dictum est cum ad domos proprios venerint tribus diebus faciant
levem culpam. Item mittentes pro omnibus necessariis solventes ut dictum
est tres florenos ad solvendum per generale capitulum compellantur ad reve-
lacionem procuratoris ordinis generalis. Cui super hoc asserenti cum
iuramento dabitur plena fides. Inhibetur abbatibus ordinis universi-
ne per quoscumque de ordine mendicantium seu illegitimis si ad minimos
ordines venerint ad romanam curiam pro quacumque dispensacione
impetranda mittere presumat absque licencia capituli generalis

De diversis personis euntibus vel redeuntibus pro negociis ordinis et hospitalitate servanda

Abbatibus ordinis districtius precipitur
Ca^m 2 ut ipse et suos in locis et grangiis suis per regimine deputatos
hospitalitatem sic faciant observari erga personas ordinis
quod nullus deinceps habeat materiam conquerendi. Quod si nos suos
subditos negligentes invenerint in huiusmodi vel nolentes ab
administracionibus illos amoveant et alios ad hoc instituant
diligentes. Visitatoribus autem ordinis precipitur ut in
suis visitacionibus super hoc inquirant speciale facere inqui-
sicionem et abbates quos reperierint non servare quod se et
suos citent ad proximum tunc sequens capitulum generale super hoc comparituros
canonice puniendos. Districtius inhibetur ne aliqua loca
vel grangie ordinis nostri alicui deceterum religioso vel seculari

sub quocumque pacto concedantur quin in eisdem locis et grangiis pro
personis ordinis specialiter exhibicio hospitalitatis solite reservetur.
Quicumque vero aliter decetero attemptare presumpserit in capitulo generali
se recognoscat teneatur ad penas arbitrium puniendus. Et nichilominus
si alicui persone nostri ordinis in predictis locis vel grangiis decetero
hospitalitatis gratia inhumaniter fuerit denegata abbas vel abba-
tissa ad quem vel quam spectabit dictus locus expensas facta illa die
refundere tenebitur illi cui fuerit hospitalitas denegata. Licet
tamen capitulum generale cum nonnullis abbatibus et conventibus corpore monaste-
riorum utilitate pensata concedat quod grangias suas cum expe-
dire viderint commutare in villas de communitate tamen dicti capi-
tuli non extitit quin locus ad hoc congruus reservetur quod hospitalitas
personis ordinis facienda secundum morem ibidem hactenus observatum
cum concessiones huiusmodi ubi aliud non exprimitur intelligi debeant
sine iuris preiudicio alieni. ¶ Ordinatur et diffinitur quod qui
persone ordinis in curia constitute ad monasteria ordinis vel alia loca
ubi consueverunt hospitalitates exhiberi causa procurandi pervenerint
ad alia loca propinquiora per unam leucam eisdem monasteriis vel locis
non accedant set illa loca monasteriis sic propinqua a susceptione hos-
pitum sint excepta visitatoribus dumtaxat exceptis et aliis
personis ordinis causis vel aliis necessitate compulsis que recci-
piantur in officio caritatis. ¶ Districte precipitur quod censores
et nuncii domini pape ubicumque venerint recipiantur graciose. Qui vero
eos receperint indecenter sciant se incurrere in capitulo annali si ad
ipsius capituli devenerit noticiam graviter animadversione plectendos

De eiectis a domibus propriis pro culpa

Cal. 3.

Statuitur quod quicumque abbas
monachum vel conversum pro culpa emiserit x libras parvorum turonensium
abbati ad quem missus fuit pro annuis expensis refundere teneatur.
Alias pro tanto compellatur et debite puniatur. Et emissus ab abbate
ad quem missus fuit vestes et calciamenta et necessaria recipiat

pnt monachi et conuersi illius monasterii professi recipient secundum proprie
qualitate. Si quis uero abbas monachum uel conuersum adsciuisse
retinere recusauit x libras pruorum turonensium abbati cisterciensi sol=
uere non omittat quicumque ab eo fuit requisitus. Item cum interdictis
capituli generalis et abbatem aliquem a susceptione hospitum eximit uel
absoluit quod ad hospites pro culpa emissos huiusmodi absolucio
extendatur cum per eorum quolibet recipere debeat x libras et sic gra
tus ipse hoc non debeat reputari. ¶ Monachi et conuersi pro culpa
emittendi si in monasteriis ad que mittuntur moram trahere noluerint
seu de suis monasteriis exire renuerint pro sua inobediencia carceri
mancipentur. ¶ Monachi pro culpa emissi cum post peractam
penitentiam remanent infamia ad partes remotas non promoueantur
nisi in abbates iam promoti deuiant non abbates. Illi autem abbates
qui tales infames promouerint corpo cona cum confirmandi uel
promouendi potestate priuentur talisque electio uel promotio erit irrita
ipso iure. ¶ Nullus abbas monachum uel monachos suos uel suos pro
culpa qui non potest a proprio monasterio comode emendari ad quis ordinis
monasteria decetero ualeat emittere quamuis difficultate in contrarium
non obstante. De emissis pro dispensione et remanentibus

Cap. x.

Statuitur et ordinatur ut abbates
quorum conuentus propter facultatum suarum tenuitatem per litteras et gratiam
capituli generalis pro aliena ordinis monasteria sunt dispersi durante huiusmodi
dispensione duabus euectionibus seu equitaturis duobus famulis sint
contenti. Quod si autem quandam nimium excesserit gratia dispensionis eadem
a capitulo facta reuocatur. Durante quoque dispensione huiusmodi nulla
persona inibi recipiatur. Si autem contrarium presumptum fuerit talis receptio
denunciatur esse nulla. Et quamdiu ibi fuerint sic recepti sciat abbas
ingressum esse sibi totaliter interdictum. Quod si abbas uel cum consilio
aliqua dispositio facienda antequam ad dispensionem procedat in abbatis
et conuentus loci presencia iurare teneatur quod non faciet nisi quod in-
currendo necessitatem ad releuationem monasterii uiderit expedire. Et

dispositione fiat. Nisi interim necessitas hoc requirat. Abbas vero
dispergendi in monasterio iurabit sollempniter quod in premissis se habebit fideliter
et quolibet anno in presentia visitatoris computabit obligans se quod
pro quolibet commisso in hoc vel contra hoc x libras turonensium annis singulis
suo monasterio relevabit

De noviciis et aliis religiosis recipiendis vel non — D. ii.

Inhibetur abbatibus ordinis universis ne personam aliquam que cantare et — Ca. i.
legere sufficienter nesciat et in gramaticalibus competenter instructa
non fuerit aut notabilem maculam in suo corpore habeat ad habi-
tum regularem recipere audeat vel presumat. Quod si contra
fecerit per patres abbates taliter puniantur quod ceteris cedat in terrorem.
Monachi vero qui tali receptioni consenserint si officiales fuerint
a suis officiis deponantur. Si vero claustrales et sine officiis
extiterint per tres menses continuos ultimi omnium collocentur.
Diffinitur quod novicii ordinis illa die qua professionem fecerint no-
vum hominem induentes sacro corpore domini se muniant. Et cum si
commissa specialis quod ordinacioni abbatum relinquatur debeat ipso die quod
hoc in conventu celebrari et ista diffinitio ad novicias mona-
les extendatur. Ordinatur quod novicii tam recepti quam in posterum
recepturi in cappa absque bidone maneant quousque psalterium corde-
tenus sciverint. Quicumque decem. Illi vero iam professi qui decem psalterium et
consueta officia nesciunt intra claustrum sedeant absque opere seu
administratione qualicumque extra nullatenus exeant donec premissa
sciverint competenter. Procurantes quod persone propter suam insuffi-
cientiam remisse per potentiam secularem eis fiat de bonis
monasteriorum a quibus exierunt provideri in monasteriis corporis extunc
decernentur per annum inhabiles habeantur ad quevis ordinis officia
et per tres menses ultimi omnium collocentur. Inhibetur abbatibus ordinis
universis ne ad preces vel ad mandata cuiuscumque prelati principis vel
domini temporalis aliquem presumat recipere ad habitum regularem non ob-
stante quod prelati principes vel domini temporales dicant sibi licere competere

de consuetudine vel de iure nisi constet legitime ita esse. Quod
si secus actum fuerit recipiens ipso facto excommunicationis sententiam incurrat
et nichilominus receptus per priorem abbatem de monasterio expellatur. Pro-
[illegible] cum abbates partes iustas per personas idoneas expandere. Nullus
de ordine mendicantium de cetero recipiatur ad habitum ordinis nostri
nisi de mandato summi pontificis etc. Qui vero iam recepti
fuerint per [illegible] iaceant nec vocem habeant in capitulo nec ad
dignitates sive officia sive sedes absque licentia admittantur
iuxta canonicas sanctiones. Quicumque vero abbas iam receptum
exaltaverit vel recepit ad ordinem in futurum ab officio esse sit
suspensus donec sit exaltatum [illegible] vel expulerit sic recep-
tum. Quicumque recipiens sine mandato vel licentia domini pape
seu receptioni consentiens vel pariter de corpore sententiam excommunicationis se
noverit incurrisse.

De fugitivis ordinis per seculum evagantibus vel [illegible]

C^m a. 2. Abbatibus ordinis universis ordinem revertentibus
precipitur quatenus fugitivos suos de seculo ad ordinem revertentes si
et cum redierint ad ordinis unitatem recipiant caritative
et pertractent salva ordinis disciplina. Quod si facere distulerint
usque ad unius mensis terminum ab officio suspensi maneant donec
eos receperint ut est dictum. Apostatantes de cetero ab ordine
etiam sola vice omnino reddantur inhabiles et eligantur in abbates
nisi generalis capituli dispensationem super hoc habuerint specialem.
Fugitivi ordinis in Romana curia per procuratorem ordinis ad expensas
propriorum abbatum capiantur et carceri mancipentur. Abbatibus omnibus
ordinis precipitur quatenus apostatas et fugitivos nostri ordinis
per seculum dampnabiliter evagantes ad expensas propriorum abbatum
capiant et captos detineant in districtissimis vinculis
alligatos quousque ipsos corporibus propriis abbatibus reddere valeant
ad quarum expensarum solutionem obligantur [illegible] et tota
[illegible]. Quicumque monachus vel conversus sine licentia sui

Ut specialis prioris [portam] monasterii presumpserit de die egredi si visus fuit
apud diem pro fugitivo dies habeatur et recipiatur in porta et solennis
omnium collocetur Et hec diffinitio ad moniales ordinis extendatur.
¶ Monachi vero ordinis profugi per seculum evagantes ad quos
non ordinis monasteria nullatenus admittantur sed in porta remaneant
donec prior vel locum eius tenens de eorum inquisitionibus inquisierit et
verum concedant de licentia ordinata Qui vero contra fecerit quadraginta dierum
sustineat levem culpam ¶ Abbatibus et abbatissis ordinis inhi=
betur ne apostatis et fugitivis ordinis de seculo ad ordinem re=
vertentibus habitum vel ordinem suum audeant restituere vel presu=
mant nisi secundum quod in diffinicionibus est contentum Qui autem aliter
facere presumpserit per tres dies sustineat et faciat penitentiam levis cul=
pe Quam si facere neglexerit vel etiam contempserit ingressu
ecclesie sibi noverit interdictum Et nichilominus sit restitutus et ordine
suo et habitu sicut antea fuit privatus ¶ Fugitivi ad ordinem reverti
cupientes post annos pro penitentiarios domini pape habitum sibi
restitui regularem recipiant salva ordinis disciplina et regu=
lari sit restituto habitu privetur per tempus statutum non obstante re=
stitucione prefata nisi constiterit evidenter quod de voluntate et D
expressa conscientia domini nostri summi pontificis facta fuit restitucio .12.
memorata

De custodia depositorum et bursariis instituendis

Ordinatur quod certi bursarii statuantur in singulis domibus or=
dinis Cisterciensis Et si quis abbas ordinis facere distulerit per mense
gradum altaris ascendere non presumat donec predictum statutum fuerit
adimpletum

De cibis conventualibus D

Ordinatur quod tempore adventus domini in monasteriis in quibus pisces .13.
commode haberi non possint liceat uti lacticiniis ubique tamen in Ca. 1.
conventu quam extra ¶ Statuitur quod in fine comestionis ubique stando
exceptis quandoque infirmantibus et impotentibus gratie deo referantur
humiliter et devote Et post gratiarum actiones in prandio et in

8 14

cena pater noster et aue maria ab omnibus ordinis dicatur. Anno
Annunciacione post fidelium inchoetur. **De carnibus non comedendis**

Cam 2 Quia uero notorie fuit defectus
uel sufficienter conuictus carnes in monasteriis monialium uel alia
loca conuentualia ordinis contra statuta papalia et generalis capituli
comedisse pena a domino nostro summo pontifice instituta incurrens
sibilominus puniatur. Visitatoribus tamen ordinariis monialium liceat
carnes ministrari. Et eisdem visitatoribus et commissariis
liceat uti eis quacumque distinccione in contrarium edita non obstan
te. Comestionem carnium monachis confessoribus monialium conce-
dendi potestas committitur domino Cistercii et quatuor primis abbatibus
cuilibet in generacione sua ut inde faciant quod saluti animarum
viderint expedire. Declaratur quod abbatibus in monasteriis consistenti
bus nulli liceat sine voluntate abbatis carnes comedere uel da
re licenciam comedendi. Abbatibus qui sponte cesserunt uel per
sonis aliis similibus quibus concessum fuit dudum per capitulum
in omnibus memoratis. Districte prohibetur personis ordinis
uniuersis ne tempore generalis capituli necnon in Cistercio carnes comedant
uel de refectorio remaneant nisi de domini Cistercii licencia uel illius
qui ab eo super hoc habuerit potestatem. Esum carnium nullus
de iure uel consuetudine audeat petere nisi secundum quod in distinccionibus
distinccione xiiij capitulo de pitanciis continetur sub penis ibi contentis

De pitanciis

Cam 3 Prohibetur ne monasteriis nostri ordinis habeant kalendaria in quibus
pitancie certis diebus fiende modo aliquo annotentur. Sed in libro
regule uel in martilogio ubi magis expedire videbit de
pitanciis inscribantur. **De paternitate et visitatione monialium**

Precipitur prioribus
d. 12 abbatibus cuilibet in generacione sua ut in monasteriis monialium secundum corporum
facultates taxent seu taxari faciant religiosarum numerum
personarum super quo non augmentando abbatissarum et personarum

omnium et singularum accipiant vel tantum. Quod si vero taxatis per
predictos abbates vel eorum commissarios nullatenus augmentetur nisi in tantum
facultates excreverint quod numerus personarum debeat merito ampliari.
Si vero in aliquibus predictorum monasteriis consideratis facultatibus earundem
maior inveniatur numerus excessivus, nunquam ibi persona alia recipiatur
quousque ad taxatum numerum devenerint per mortalitatem. Abbatissa autem
contra faciens et priorissa vel alie consilium vel auxilium in hoc ei sim
prestantes absque retractatione aliqua a suis officiis deponantur.

De claustro et confessione monialium

Mandamus quod moniales extra monasteria
sua non liceat egredi nisi necessitas quod eosdem presidentium re= Ca.^m 2
linquitur aliud exigit faciendum. Neque vero moniales ad
balnea qualitercumque possint extra monasteria in recinctibus
situata egredi presumant et licentiantes easdem ut predicta extra
balnea sinant excessus mereantur. ¶ Patres abbates per censuram
ecclesiasticam vel alias ad predictas penas observandas pos
sunt eas artare libere secundum quod eis videbitur expedire. ¶ Capella=
ni monialium iam recepti vel recipiendi confessiones monialium
non audiant absque patris abbatis licentia speciali. ¶ Abbates ~~xxx~~
moniales habentes teneantur recipere et retinere monachum confesso
rem quem pater abbas aut visitator duxerit transmittendum cui
teneantur in victu et vestitu curialiter providere. Et illi confesso=
res diebus in quibus fuerint minus in audiendis confessionibus occupati
missas teneantur dicere sicut et alii capellani in illis precipue mo=
nasteriis in quibus hec consuetudo fuit ab antiquis temporibus observata.
¶ Domine et singule abbatisse priorisse ubi moniales per priorissam
subduntur quod confessoribus suis in victu et vestitu postquam
recessere fuerint providere contradixerint ipso facto excommunicationis sententiam se no=
verint incurrisse. ¶ Inhibetur patribus abbatibus et visitatoribus or=
dinis similiter ne decetero concedant abbatissis eorundem generalem
licentiam quod possint moniales vel moniales secum extra monasteria

suc vel in carnibus sibi concessis vel concedendis moniales sine
abbatisse licencia vescantur. Placet etiam reverendissimo monasterii presidi hec
at nisi super hoc ab abbatissa licenciam meruerint obtinere. Quid-
quid ante factum in contrarium fuerit omnino totaliter revocetur. ¶ Moniales
vero que propter desolacionem vel destructionem totalem suorum monas-
teriorum ad alia monialium monasteria transmittuntur abbatisse
et conventus monasteriorum ad que mittuntur eas karitative
recipere teneantur et easdem sicut proprias de necessariis providere
donec ad fortunam pervenerint deo propicio pinguiorem. Quecumque
vero abbatissa ordinis ad se missas ex causa predicta recusaverit obsti-
nate in suo proposito retinere excommunicationi subiaceat rebellioni huiusmodi
perdurante. Et conventus si contradixerit supponatur ecclesiastico
interdicto. Et hec diffinicio in libris continendarum monialium inse-
ratur. ¶ In visitacionibus monialium mantelli earum per familiares
visitatorum non auferantur. qui secus fecerit a servicio ordinis
expellatur. De correctione monialium

Ca. 3 Moniales que propter incontinenciam sive vicium publice egerint
penitenciam et ordinis sui gradum perdiderint nullum assequantur
gradum alium sed semper in illo in quo primitus fuerint permaneant.
Nec etiam ad aliquos actus legitimos admittantur. Placet moniali
concedatur quod de incorporio fuerint convicta nisi de speciali licencia ca-
pituli generalis. ¶ Moniales per seculum evagantes vel aliter irreligi-
ose se habentes per patres abbates per incarceracionem. commissione
vel alias auctoritate capituli generalis puniantur. quo talium. pena docente
decetero committere desistant. ¶ Statuitur ut quecumque moniales
ordinis nostri visitatoribus suis minas intulerint seu insidias
procuraverint vel eorum ordinacionibus contumaciter restiterint omnibus
suis se noverint caruisse. Et nichilominus in abbatissas prio-
rissas subpriorissas vel cellerarias absque capituli generalis licen-
cia speciali nullatenus se noverint promovendas. Et ultra si aliqua
super hoc convincantur claustrum non exeat et regulari subiaceat

hitu vsque ad nutum capituli generalis. Abbatisse ordinis moniales
pro culpa emittentes. Abbatissis ad quarum monasteria eas miserint
x libras turonenses pro qualibet solucione teneantur. ¶ Abbatisse vero nostri
ordinis moniales ad se missas pro culpa cum penitencia a capitulo
ordinata recipere recusantes sententiam excommunicationis incurrant eciam
si fuerint per generale capitulum a susceptione hospitum absolute
distinctionibus aliis super hoc confectis in suo robore duraturis.
¶ Nulli abbatisse decetero accedenti concedatur pensio vel camera
vel eciam moniali alteri cuiuscumque condicionis vel status existat
nisi de speciali licencia capituli generalis petita prius et obtenta.
¶ Prioribus abbatibus et visitatoribus sub pena districcionis [?] capituli
quaterus in suis visitationibus inquirant diligenter utrum moniales
in cameris aliqua faciant que suo saluti et monasterie preiudicent
puritati. Et si reppererint delinquentes per ablacionem huius
commissionem incarceracionem puniant severitate condigna. Caveant
quod predictas destruere et reedificare [?] cure non omittant. Et predictas
moniales ad dormiendum et comedendum in unum secundum morem
ordinis ubi domorum earundem sufficienciam habuerint in plena-
ria potestate compellant. Sub pena excommunicationis late sententie inhibetur
abbatissis monialibus et sororibus ordinis universi ne in suis
monasteriis vel claustris aut cameris vel infirmitoriis aut aliis
locis secretis fratres de ordinibus mendicancium recipiant vel
loquantur cum eisdem in locis predictis. Nec plus quam duobus una
vice in uno monasterio et solum una die victualia mini-
strent ita quod in ecclesia pro missis celebrandis et proponendo verbum
dei solummodo intrare poterunt et deinde ad hospicium et non
alibi declinare. Si autem contrarium attemptaverint abbatisse
moniales et sorores predicte per visitatorem vel per confessorem
excommunicate nuncientur publice singulis diebus dominicis et festivis
in ecclesia post evangelium noviter [?]. ¶ Prioribus abbatibus decetero
monialium precipitur quaterus diffinitionem predictam faciant observari

penas taxatas strictius infligendo et rebelles debita
severitate puniendo ¶ Moniales ordinis cessa=
verint adtunc absque patris abbatis aut visitatoris auctoritate
ipso facto excommunicationis sententia se noverint innodatos et tamquam co=
spiratores mulierum puniantur Et quamdiu in illa excommunicationis
sententia contumaciter permanserint nichil eis de bonis monas=
terii communibus ministretur. nisi tale interdictum generale fuit
quod de iure et necessitate teneantur cessare ¶ Omnibus
abbatissis et monialibus nostri ordinis inhibetur ne domicellas
famulas seu etiam seculares capellanas in suis cameris
detinere presumant post completorium in ecclesia decantatum
Que contrafecerit · abbatissa corpore insignitum esse sibi no=
verit interdictum ¶ Et si assueta fuerit quod priorem abbatem vel
eius commissarium deponatur ¶ Moniales vero quot vicibus
tribus diebus uno eorum in pane et aqua indispensabiliter
faciat levem culpam ¶ De capellanis monialium

Cª l.x. Prohibetur districtius ne aliqua persona
cuiuscumque status fuerit recipiatur in capellanum in monasteriis
monialium ad habitum regularem sine patris abbatis illius
monasterii petita licentia et obtenta Si vero in aliquo monasterio
monialium decetero contra istam inhibitionem recepti fuerint
quondam supponantur custodie interdicto quamdiu ibi moram traxerint
Abbatisse vero eos recipientes excommunicationis vinculo innodentur
Capellani monialium ordini perpetuo traditi et oblati
decetero portare regularem habitum teneantur quod si
portare renuerint a dictis monasteriis quacumque occasione
remota totaliter expellantur

Cª l.xi. Statuitur ut procuratores ¶ De procuratoribus monialium
res ad negotia et ad administrationes temporalium
in monasteriis monialium de patrum abbatum consilio et assen
su instituantur deinceps Et illi qui iam instituti sunt

apparent per decos certos abbates vel alium reprobentur ··

~~Explicit libellus novellus diffinicionum~~ ··

Manda deus virtuti tue. Dominus vobiscum. Oremus.
Acciones nostras quesumus domine aspirando preveni et adiuvando
prosequere. Ut cuncta nostra operacio et a te semper
incipiat et a te cepta finiatur. Per Christum dominum nostrum.

Auctoritate dei omnipotentis et gloriose virginis Marie et ordinis
et beati Benedicti patris nostri et nostra pena qua fungimur
in hac parte electionem de vobis factam approbamus et
confirmamus et vos in abbatem predicti conventus ordinamus
committentes vobis plenam possessionem et curam istius
monasterii tam in spiritualibus quam in temporalibus in nomine
patris et filii et spiritus sancti. Iniungentes vobis in remissionem
omnium peccatorum vestrorum ut istam regulam sancti benedicti
in vobis observetis et filios vestros observare faciatis. post hec dent
et sigill. Et dicat ei hec sunt domus tue sigilla recipe illis secundum statuta premissa
decreta et ordinis instituta
post hec surgat Et post
fiat professionem

In ultima visitatione surgat conventus et legat Confiteor.

Visitator seu Abbas legat misereatur. Et indulgenciam. Et post

Auctoritate dei omnipotentis ac nostra paterna absolvimus vos a
sentenciis ordinis si quas propter contemptum incurristis in nomine
patris et filii et spiritus sancti. Amen. Et legat quis dominum quam psalterium
Et deus pacis et dilectionis maneat semper vobiscum. Amen.

post te deum laudamus Salvum fac servum tuum Esto ei domine turris fortitudinis et
nichil proficiat inimicus in eo. Memor esto congregationis tue quam possedisti
Dominus vobiscum. Oremus Concede quesumus apte affirmi nos tue misericordie effectus. Ut famu-
lum quem ad regimen [illegible] elegimus [illegible] tue dono prosequamur, ut te largiente cum
ipsa tibi nostra electione placeamus. Acciones nostras ut supra